

עריכה: אלי פרה

נושא צמוד-טקסט

"טיפים":

1. בחיבורך העזר בטקסטים לשם אבחנות ולנקיטת עמדה או כדי לגבש לעצמך נקודות חשיבה. כלומר: לאחר שקראת את הקטע, שב רגע ארוך, ואל תמהר "להתנפל" על הנייר ותתחיל לכתוב. חשוב קודם במתינות (יש לך מספיק זמן) וקבע עמדתך לגבי הנושא, רשום לפניך נקודות חשיבה, רעיונות, נתונים ועובדות וכן הלאה. זה "הבשר" של חיבורך. החומר ממנו תרחיב בנושא.
2. בחיבורך התייחס לטקסט, בצורה זו או אחרת (אם אתה מסכים לדעתו של כותב המאמר, או חולק עליו, בְּמֶה וּלְמַה) כלומר: צטט מהמאמר כדי שתוכל להתייחס לדברי הכותב ולתוכן הדברים. בציטוט הקפד לשים מילות הציטוט במרכאות. במודגש – **אל תעתיק פסקות ממנו**, אלא התייחס לנושא ולדברי הכותב.
3. הקפד לכתוב במסגרת דרישות הנושא, כלומר: אם את/ה מתבקש/ת לכתוב במסגרת מאמר בעיתון, או כמכתב, או כדיון בכיתה, או כל מסגרת שתבקש, מלא אחר ההוראה וכתוב בהתאם.
4. כתוב תמיד, אבל תמיד! בצמוד לנושא, ואל תסטה ממנו למחוזות עלומים וחסרי קשר לנושא, בקיצור: **"אל תמרר"** כדי למלא דפים ופסקות!
5. הקפד על ניסוח נכון מבחינה תחבירית ולשונית, תוך פיסוק נכון ומוקפד. (נקודות בסוף כל משפט, פסיקים בתוך המשפט, סמני שאלה וקריאה וכדומה)
6. לפני הגשת המבחן, קרא שנית את חיבורך לוודא ולתקן שגיאות לשון, כתיב ופיסוק. וכן לוודא שאתה עצמך מבין את מה שאתה כותב...

הנושא: "רציונאליזם ואמונות טפלות":

בחברה האנושית בתחילת שנת אלפיים עדיין קימים מצד אחד אמונות ופחדים קדמוניים ומצד שני הישגים טכנולוגיים מרשימים. קרא את הקטע שלפניך וכתוב מאמר ובו תדון בסתירה זו. במאמרך נתח מצבים שבהם בולט המתח בין דרכי חשיבה ודרכי התנהגות רציונליות לבין כאלה שאינן רציונליות. היעזר בקטע ובדוגמאות מצבים המוכרים לך.

באג אלפיים ועין הרע

(מעובד עפ"י מ' פרי, "הארץ", 4/1/2000)

התופעה של "באג אלפיים" (יש האומרים ש"באג" הוא ראשי תיבות של "בלוף אחד גדול") שהייתה או לא הייתה, תמשיך ככל הנראה להעסיק אותנו זמן רב. ראשית ייתכן שאלמלא ההשקעה העצומה בתיקונים במחשבים, אכן היינו עדים לקטסטרופות גדולות. מרבית הארגונים ובוודאי הגדולים שבהם ואלו הנמצאים במדינות המפותחות, נקטו את כל האמצעים האפשריים כדי להתגונן מפני תקלות המחשב שהיו צפויות לילה הראשון של שנת 2000. לפיכך הם הבטיחו שהכל יעבור ללא תקלות, ואין ממה לחשוש.

אבל בכל זאת באיזשהו מקום בסתר לבו, חשש כל מנהל ולא היה בטוח שאכן יתרחש מה שהארגון שלו מבטיח. גם המנהל הרציונלי והמפוכח עמד נבוך מול האירועים שהתרחשו בעולם מעט לפני שנת 2000.

השכל הישר וההגיון אמרו לו את הדברים הבאים: ראשית - כדור הארץ, הטבע והיקום אין להם שום מושג על שנת 2000 בתאריך ה-31 בדצמבר או ה-1 בינואר. כל גורמי הטבע יתנהגו בדיוק כמו בכל תאריך אחר. המושג מילניום קיים רק במוחותיהם של בני-האדם.

שנית - אם בכל זאת יש משמעות פסיכולוגית כלשהי לעובדה שהתאריך המוכר למרבית האנושות מחליף ספרה, הרי שעליה להיות משמעות חיובית: הטכנולוגיה משפרת את חיינו במידה ניכרת, הדמוקרטיה מנצחות ומתרחבות, אין מלחמות עולמיות, המצב הכלכלי (לפחות במדינות המפותחות) משתפר, ובכלל יש סיכויים טובים שהעולם שאחרי שנת 2000 יהיה טוב יותר. ולמרות כל זאת הייתה למנהל הרציונלי שלנו תחושה לו נוחה. הוא נחשף לנבואות חורבן, והאזין לתחזיות על "מלחמת גוג ומגוג" בין הטוב לבין הרע לקראת "יום הדין" הסופי, שיבוא עם סוף האלף הנוכחי. הוא לא רצה להאמין לכל הספורים האלו, אבל הוא היה עד למספר רב של פגעי טבע שהתרחשו על סף האלף הבא במקומות שונים בעולם, והוא כבר לא ידע במה להאמין. הוא נקט כמרבית המנהלים אמצעי זהירות שונים, ובהם גיוס צוותי חירום לטיפול בתקלות בלתי צפויות, קרקוע מטוסים, וגם סגירה של המחשבים לפני "שעת הדין" ואחריה. זאת למרות כל ההכנות שהושקעו בהן מיליוני דולרים למניעת תקלות כלשהן.

הוא דמה לאותו מדען, ששם על דלתו פרסה של סוס. שאלו אותו: "לשם מה עשית זאת?" והוא השיב: "נגד עין הרע". הוא נשאל שוב: "כיצד זה אתה, שאמור להיות אדם רציונלי ואיש המדע, מאמין באמונות הטפלות הללו?", ואז הוא ענה: "האמת היא שאיני מאמין בהם, אבל שמעתי שזה שומר גם על אלו שאינם מאמינים".